

Teresa, la borratxa, i Jesús, l'immoral

Dg, 15/02/2015 per Ramon Bassas

[Roba estesa](#)

[Aquests són tres escrits [del meu blog](#), publicats recentment]

Teresa de Jesús, la borratxa

Com que les efemèrides bé han de servir per alguna cosa, m'he proposat llegir el que encara no havia llegit de [Santa Teresa de Jesús](#), de la qual enguany en commemoren el 400 aniversari del seu neixement. He començat pel [Libro de las fundaciones](#) (Alianza Ed., Madrid, 1984) que, de fet, caldria llegir després del *Libro de la vida*; però el cert és que no el trobo (sé que el tinc, però no sé on) i ho deixaré per més endavant. Les impressions que en trec després de llegir-lo, així, desordenadament, són aquestes.

En primer lloc, trobo interessantíssim l'ús del castellà popular, fins i tot amb expressions avui anacròniques i ortografia més que discutible, que Teresa posa al servei d'una prosa diàctica, diàfana, amb l'objectiu de relatar com s'esdevenen els fets de la seva missió fundadora i com resol els conflictes en què es troba.

En segon lloc, sense afirmar que es tracti d'una "feminista" (no qüestiona el sistema patriarcal ni molt menys), sorprèn encara avui la seva determinació i posició d'igualtat en la negociació amb els homes, la seva lluita per la dignitat de les monges, la seva tendresa davant les mostres d'afecte de les dames o les filles (p. 140) i, sobretot, la velada crítica que fa del matrimoni com a "subjecció al marit" contra la vida que ella viu i ofereix que, en plenitud amb Déu, assoleix la màxima llibertat possible. La seva mofa de l'*honra* o del llinatge (p. 117), o contra la por (p. 243), ens mostra fins a quin punt Teresa es mostrava contra els valors dominants de l'època, tan convulsa.

En tercer lloc, trobo que explica molt bé que això de Déu, tot i gaudir d'experiències excepcionals (místiques), no és pas cosa ni excepcional ni d'àrdua reflexió teològica intel·lectual. "El aprovechamiento del alma no está en pensar mucho sino en mamar mucho" (p. 62). Aquí és on hi diu la famosa frase que quan ets a la cuina "entre los pucheros anda el Señor" (p. 64). Però Déu tampoc és cosa de posicions acríiques o melíflues. "Amarían muy mejor no dejándose embobar", diu al respecte (p. 71). O de sacrificis inútils "Dios (...) se contenta más con la obediencia que con el sacrificio" (p. 77.)

I per últim, sorprèn també el tracte íntim i personal amb Déu (també amb el doimoni), amb qui conversa, amb qui es coneix una relació de mútua confiança (vegeu últim paràgraf cap. 24, p. 170) i acompanyament. Un Déu amb qui té "una suspensión que me enajenó" (p. 203) i que, dient-li Espòs, contempla la seva ànima "borracha" en la seva intimitat. (p. 199).

Foto: Teresa de Jesús pintada per J. J. Rubens.

L'afiliació de Jesús

Comprometre's, perquè fa mandra o perquè les institucions habituals per fer-ho es veuen incapaces d'incentivar-ho, no ho sé, és difícil. Parlo de comprometre's més enllà de fer un "m'agrada" al Facebook, per entendre'ns.

Diuen els que hi entenen que, quan hi ha un temps de "desafiliació", aquest és contra-restat per un fort moviment de minories "hiperafiliades". Són aquests que et trobes a tot arreu, que cada dia tenen reunions, que dediquen tota la seva vida a les causes i que no es jubilen mai. Són admirables, en molts casos.

Jesús, a l'evangeli d'aquest diumenge [[Mc 1, 29-39](#)], sembla trobar-se a punt de convertir-s'hi. Després d'atendre la sogra de Pere, el vénen a veure tots els que volen ser curats. Efectivament, són molts. Aleshores i ara.

Però es troben que Jesús ha marxat d'hora; està sol, pregant. Sembla que Jesús té por de la "hiperafiliació", d'omplir tot el temps de "compromisos" i busca, contrari, un temps d'intimitat per ell i el Pare. Un temps per cultivar l'amor que ha de donar. Si no ho téns a dins, no ho dones. I si no t'estimes tu mateix, tampoc no pots estimar ningú.

[Text de reflexió amb motiu de l'evangeli de diumenge 8 de febrer de 2015, que he llegit al programa "[Creure Avui](#)", de m1tv.]

Jesús és un immoral

Sense caure en la provocació, o en la ruptura amb la seva tradició religiosa, Jesús gairebé que la posa de cap-per-avall. Aquest diumenge, com veiem en altres passatges de l'Evangelí, Jesús ens deixa ben clar que, per ell, primer és la persona i després la norma. I que la norma, o serveix a la persona, o no serveix de res. Si ens agaféssim la paraula moral en el seu sentit original (ve del llatí mor-is, que vol dir casa, o sigui que moral són les "normes de la casa"), diríem que Jesús és un immoral. De fet, és d'això els que l'acusen els que acabaran crucificant-lo. Que la llei sagrada diu que s'ha d'apedregar una dona si comet adulteri, doncs ell pregunta qui som nosaltres per apedregar ningú. Que la llei sagrada diu que en dissabte no s'ha de treballar, doncs ell pregunta qui és primer, si l'home o el dissabte.

En el cas de l'Evangelí d'aquest diumenge [[Mc 1, 40, 45](#)], la llei és molt dura contra els leprosos. El Levític [[aquí](#) i [aquí](#)] posa en paraules de Déu -de Déu!- que se'ls ha de marginar i assenyalar cridant la seva impuresa. Jesús s'ho salta. ¡Se salta la paraula de Déu! Per Jesús, primer és l'home i després la llei i, en tot cas, la llei sempre al servei de l'home, fins i tot si és leproso, és a dir, si hi ha una "justificació" per la seva marginació.

I encara una cosa més. La manera de saltar-s'ho no és "opinant"; més aviat demana silenci al leproso (i aquest, passa de tot, per cert). Jesús se salta la llei moral actuant, posant la seva mà, tocant-lo, "embrutant-se les mans" al marge del què diran o de disquisicions sobre què cal fer. Toca amb les mans enlloc de posar-se a "moralitzar".

A mi em sembla que la moral, la moral de la xerrameca, sobretot, és una enorme distracció sobre la vida i les decisions que hi hem de prendre, una mena d'excusa per no "embrutar-se les mans". Jesús no s'estava per tantes punyetes.

[Text de reflexió amb motiu de l'evangeli de diumenge 15.2.2015, que he llegit al programa "[Creure Avui](#)", de m1tv.]